

at man ved disse Love og Foranstaltninger vilde løbe en Risiko, som jeg sagde før: fordi man ikke kunde andet.

Der klages i Betænkningen — og den ærede Ordfører for Mindretallet talte ogsaa derom —, fordi man maa nære store Betæneligheder ved Statsgældens Vækst. Statsgælden var før Krigen Udbrud omtrent 358 Mill. Kr., og hvis dette Statslaan vedtages — jeg hørte med nogen Forbavselse den ærede Ordfører for Mindretallet gaa ud fra, at det bliver vedtaget; det er jo mærkeligt, naar han indstiller det til Forkastelse, og hvad dette bærer i sig, skal jeg komme tilbage til (Afbrydelse af *J. C. Christensen*). Jeg hørte ikke det ærede Medlems Afbrydelse, men jeg skal nok komme tilbage til det; det ærede Medlem kan være rolig. Altsaa Statsgælden var omtrent 358 Mill. Kr., og hvis Statslaanet vedtages, vil den blive omtrent 770 Mill. Kr., det vil sige en Forøgelse med omtrent 410 Mill. Kr. Jeg kan maaske her gøre opmærksom paa den lille Ting, at heraf er de 20 Mill. Kr. egentlig ingen Statsgæld; det er en Gæld, vi har til os selv, idet det er Hypotekbankens Grundfond, som ligger til Grund derfor. Men hvad staar nu overfor denne Forøgelse med 410 Mill. Kr.? Dette, at Kassebeholdningen samtidig er forøget med i alt Fald 100 Mill. Kr., saaledes at hvis man endelig skal reducere Forøgelsen til, hvad den virkelig har udgjort i Krigsaarene 1914—19, er det omtrent 300 Mill. Kr. Dette vil sige, at vi i Renter maa udrede omtrent en 15—16 Mill. Kr. (Der høres Hammerslag i Bygningen). Er det ikke muligt at tale, uden at man slaar Ordene fast paa denne Maade?

Nu vil jeg gerne spørge, om man virkelig her i Landet vil regne en Forøgelse af Statens Rentebyrde med 15—16 Mill. Kr., efter at vi nu er sluppet ud af disse Krigsaar, som noget, der virkelig har Betydning overfor den Nød og den Fare, som Samfundet har været i. Den ærede Ordfører for Mindretallet sagde, at vi var derved kommet i stor Gæld, og det ærede Medlem mente, at ogsaa den private Gæld var forøget, at hele Danmarks Gæld var forøget i Krigsaarene. Deroverfor vil jeg gerne bemærke, at vi skyldte omtrent 800—1000 Mill. Kr. til Udlandet, inden Krigen udbrød, og vi har omtrent 800—1000 Mill. Kr. Tilgodehavende i Udlandet, efter at nu Krigen er endt — selv om Freden ikke er sluttet. Jeg kan ikke indrømme det ærede Medlem, at vi staar

daarligere nu, end vi stod før. Dette maa der ogsaa regnes med.

Men det er altsaa saaledes, at en 16 Mill. Kr., højt regnet, skal udredes yderligere i Rente, og dette Faktum skal nu bruges i Agitationen. Man skal altsaa sige: Tænk paa, hvad det har kostet; vi har ganske sikkert været med til det, men tænk paa, hvad det har kostet, og hvad det koster Fremtiden, hvorledes kommende Generationer efterhaanden — ganske sikkert mindre, efter som Statsgælden afdrages — kommer til at bære denne Rentebyrde. Jeg har i et Blad set, at det ærede Medlem fra Guldager (Slebsager) i et Foredrag i høj Grad har klaget over, hvilke tunge Byrder der nu lagdes paa Samfundet gennem Statsgældens Forøgelse, overhovedet, hvor store Udgifter der havde været, hvad for kostbare Foranstaltninger der alt havde fundet Sted. Jeg forstaar meget godt, at det ærede Medlem har udtalt sig paa denne Maade. Det er jo sikkert, at der har været kostbare Foranstaltninger og store Udgifter, og at Statsgælden er forøget. Kun forekommer det mig, at det ærede Medlem glemte en Ting i sin Tale — en Ting, der ganske sikkert noget havde svækket Virkningen af den. Det var den at sige til Slutning: Efter at jeg nu har omtalt alle disse Synder, maa jeg tilstaa, at jeg har været med til dem alle sammen. Hvis det ærede Medlem havde sluttet med at sige: der er intet af dette, som jeg ikke har været med til, er det muligt, at Agitationen ikke var blevet saa kraftig, Virkningen ikke saa stor.

Den ærede Ordfører for Mindretallet (*J. C. Christensen*) nævnte endelig den Usikkerhed, som man maatte føle overfor det kommende Finansaar. Den ærede Ordfører for Mindretallet sagde, at man ikke kunde faa en klar og sikker Besked om — „noget bestemt“, tror jeg, han udtrykte sig —, hvorledes Forholdene vilde stille sig i 1919—20. Jeg har for Udvalget oplyst, at der bliver en Indtægt af en 440 Mill. Kr. Før Krigen var Statens Indtægt 120 Millioner, og vi kan regne med næste Aar at komme op til 440 Millioner. Det er omtrent det firedobbelte af, hvad vi regnede med før. Jeg spørger, om vi egentlig kan naa meget længere, om det skulde være muligt at naa længere end til dette, naar man oven i Købet kan paapege, som jeg har gjort, at Udgifterne i hvert Fald vil gaa ned med 100 Millioner — 75 paa Militærudgifterne og 20—30 paa de